

OTSUSE EELNÕU

Lõuna-Eesti kontaktvõrkude ehitusloa menetluses keskkonnamõju hindamise algatamata jätmine

Taotleja Ayesa Ingenieria y Arquitectura S.A. (registrikood A41015322) esitas 27.09.2024 Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile (edaspidi TTJA, aadress Tallinn, Kesklinna linnaosa, Endla tn 10a, e-post info@ttja.ee) ehisregistri kaudu järgmised ehitusloa taotlused Lõuna-Eesti raudteelõikudel kontaktvõrgu rajamiseks:

1. Menetlus nr 452889 (Tartu-Reola), rajatis kontaktvõrk (Tartu-Reola) (EHR kood 221467254), EL taotlus nr 2411271/10463;
2. Menetlus nr 452887 (Reola-Põlva), rajatis kontaktvõrk (Reola-Põlva) (EHR kood 221467286), EL taotlus nr 2411271/10490;
3. Menetlus nr 452885 (Põlva), rajatis kontaktvõrk (Põlva) (EHR kood 221467291), EL taotlus nr 2411271/10496;
4. Menetlus nr 452884 (Põlva-Koidula), rajatis kontaktvõrk (Põlva-Koidula) (EHR kood 221467294), EL taotlus nr 2411271/10497;
5. Menetlus nr 452882 (Koidula), rajatis kontaktvõrk (Koidula) (EHR kood 221467313), EL taotlus nr 2411271/10508;
6. Menetlus nr 452881 (Koidula-Piusa), rajatis kontaktvõrk (Koidula-Piusa) (EHR kood 221467317), EL taotlus nr 2411271/10512.

Kavandatava tegevuse eesmärk on rajada kontaktvõrk olemasolevale raudteele lõigul Tartust Piusani ja Koidulani. Selle käigus paigaldatakse uus 2x25 kV – 50 Hz kontaktõhuliini süsteem ning kontaktõhuliini süsteemi elemendid (vundamendid, mastid, juhtmed, maandus jne). Tartu – Koidula - Piusa raudteelõik ei ole hetkel elektrifitseeritud. Sellel raudteelõigul asub 12 raudteejaama. Uue kontaktvõrgu rajamiseks on vaja paigaldada järgmised põhielemendid: vundamendid, mastid ja põiktalad, konsolidid, kontaktvõrk ja kontaktvõrgu juhtmed, pingutusseadmed, keskandurdus, negatiivne fiider, maandusjuhe, liigpingepiirikud, maandus, lülitussõlmed jne.

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (KeHJS) § 3 lõike 1 punkti 1 kohaselt tuleb hinnata keskkonnamõju kui taotletakse tegevusluba või selle muutmist ning tegevusloa taotlemise või muutmise põhjuseks olev kavandatav tegevus toob eeldatavalt kaasa olulise keskkonnamõju. Kontaktvõrgu rajamine Tartust Piusani ja Koidulani jääb mitmete kaitsealuste objektide ning kaitsealuste liikide leiukohtadele ning nende lähedale, sh Natura 2000 alade, mistõttu liigitub antud tegevus KeHJS § 6 lõike 2 punkti 22 kohase tegevuse alla ning Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhinnang, täpsustatud loetelu“ § 15 punkti 8 alla.

Määruse nr 224 § 15 punkti 8 kohaselt tuleb sellisel tegevusel, mis ei ole otseselt seotud ala kaitsekorraldusega või ei ole selleks otseselt vajalik, kuid mis võib üksi või koostoimes muu tegevusega eeldatavalt mõjutada Natura 2000 võrgustiku ala või kaitstavat loodusobjekti ning keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 6 lõike 2 punktis 22 nimetatud juhul kaaluda ja anda eelhinnang selle kohta, kas kavandataval tegevusel on oluline keskkonnamõju. Eelhinnang koostati keskkonnaministri 16.08.2017 määruse nr 31 „Eelhinnangu sisu täpsustatud nõuded“ alusel. KeHJS § 9 kohaselt on otsustaja tegevusloa andja. Tulenevalt ehitusseadustiku §-st 89 annab ehitusloa TTJA, seega on TTJA otsustajaks

KeHJS tähenduses. KeHJS § 11 lõike 2² kohaselt peab otsustaja enne KeHJS § 6 lõikes 2 nimetatud valdkondade tegevuse KMH vajalikkuse üle otsustamist küsima seisukohta kõigilt asjaomastelt asutustelt, esitades neile seisukoha võtmiseks eelhinnangu ning KMH algatamise või algatamata jätmise otsuse eelnõu.

Keskkonna eelhindamise tulemusena leiti, et mõju keskkonnale on olemas, kuid keskkonnameetmeid kasutusele võttes talutav ja keskkonnamõju hindamine ei ole vajalik. Planeeritav tegevus ei oma olulist mõju välisõhu kvaliteedile, maavaradele, pinnasele, põhja- ja pinnaveele, kaitstavatele loodusobjektidele, mis pole Natura 2000 aladel ega kultuuripärandile kui rakendada leevendusmeetmeid, mis on toodud eelhinnangu peatükis 5.4. Kontaktvõrgu püstitamine Tartust Koidula ja Piusani ei kahjusta inimeste tervist, heaolu ega vara. Natura 2000 võrgustiku aladele pole mõju avaldumist ette näha, kuna kavandatakse tegevust, mille korral ei avaldu mõju Rebasmäe, Ahja ning Piusa-Võmmorski loodusaladele ning nende kaitse-eesmärgiks olevatele liikidele ning elupaikadele. Vastavalt projektis toodule teostatakse ehitustöid talvel, kui pinnas on külmunud ning välditakse taimestiku ning pinnase kahjustamist väljaspool otsest ehitusala. Vähesel määral hävineb mastide alla jääv osa elupaigast, kuid see ei avalda mõju kuivade nõmmede elupaigatüübi püsijäämisele ning sidususele teiste elupaikadega. Mõned palu-kurekella kasvukohad jäävad vahetult raudtee äärde. Kontaktvõrgu püstitamine täpselt palu-karukella kasvukohale hävitaks selle, kuid kui mastid paigaldatakse kasvukohast välja, ei ole mõju palu-karukellale ette näha. Projektis on märgitud asendiplaanile palu-karukella kasvukohad ning on välditud mastide paigutamine palu-karukella kasvukohtadele. Täiendavalt keskkonnaalaste uuringute läbiviimine pole vajalik. Tähele tuleb panna, et kuna raudteemaale ulatub puurkaevu nr 6857695 veehaarde sanitaarkaitseala ja Veriora alevikus puurkaevu nr 6802491 veehaarde sanitaarkaitseala tuleb kaaluda sanitaarkaitseala muutmist puurkaevu hooldusalaks või veenduda, et puurkaevude sanitaarkaitsealadel ei viida läbi eelhinnangu peatükis 3.1 kirjeldatud tegevusi.

Ebasoodsa mõju tõhusa ennetamise, vältimise, vähendamise ja leevendamise üldised (sh seadusandlusest tulenevad) võimalused eelhinnangu kohaselt on järgmised:

1. Müratasemed olemasolevatel elamualadel ei tohi ületada keskkonnaministri 16.12.2016 määruse nr 71 „Välisõhus leviva müra normtasemed ja mürataseme mõõtmise, määramise ja hindamise meetodid” lisas 1 toodud liikluse müra piirväärtusi. Samuti peavad ehitusaegse müra tasemed vastama eelpooltoodud määruse normtasemetele. Liikluse müra maksimaalne helirõhutase müratundlike hoonetega aladel ei tohi ületada päeval 85 dB(A) ja öösel 75 dB(A) (KeM määrus nr 71 § 6 lg 3). Ehituse müra tasemed ei tohi ajavahemikus 21.00-07.00 läheduses asuvat elamualadel ületada KeM määrus nr 71 lisas 1 toodud asjakohase mürakategooria tööstuse müra normtasemet. Impulssmüra põhjustavat tööd, näiteks lõhkamine, rammimine jne, võib teha tööpäevadel kella 07.00- 19.00. Impulssmüra piirväärtusena rakendatakse asjakohase mürakategooria tööstuse müra normtasemet. Ehitustöödel välitingimustes kasutatavad seadmed peavad vastama majandus- ja taristuministri 08.06.2015 määruse nr 59 „Nõuded 28 välitingimustes kasutatavale seadmele lähtuvalt selle tekitatavast mürast ja selle seadme vastavushindamisele“ nõuetele.
2. Võimalusel tuleb mürarikkad ehitustööd kavandada eelkõige tööpäevadele ajavahemikus kl 8-17 ning nädalavahetusel ja riiklikel pühadel mürarikkaid ehitustöid mitte teostada.
3. Ehitus- ja käitamisaegsed vibratsiooni tasemed ei tohi ületada sotsiaalministri 17.05.2002 määruses nr 78 „Vibratsiooni piirväärtused elamutes ja ühiskasutusega hoonetes ning vibratsiooni mõõtmise meetodid“ §-is 3 toodud piirväärtuseid.
4. Ehitusaegse õhusaaste (tolm, heitgaasid) liigset mõju ümbritsevatele aladele tuleb vältida õigete töömeetodite ja töö aja valikuga. Tuleb vältida ehitusaegse tolmu levikut

naaberkinnistutele, vajadusel tolmavaid materjale niisutada. Inimeste kaitseks tolmavate tegevuste eest on vajalik kuival ajaperioodil liiva/kruusa/täitepinnase kastmine.

5. Kasutatav tehnika peab olema heas tehnilises seisukorras. Masinate parkimine/hoidmine pehmel pinnasel, masinate hooldustööd ja tankimine ebatasasel pinnasel ja veekogule lähemal kui 10 meetrit ei ole lubatud, samuti ei ole lubatud ehitusalal teostada masinate hooldust (sh pesemist) või tankimist. Ehitus- ja hooldustööde käigus tuleb kasutada mehhanisme ja tehnoloogiat, mis välistavad kütte-ja määrdeainete sattumise vette ja pinnasesse. Masinate kasutamine töös, millel on silmaga nähtav õlileke, on keelatud. Töökohas peab olema varustus reostuse eemaldamiseks ja olmejäätmete kogumiskoht. Avarii ja reostuse tekkimisel tuleb operatiivselt reostuse edasine levik tõkestada, reostus likvideerida ning teavitada sellest esimesel võimalusel Keskkonnaametit.
6. Ehitustööde ajal valgustuse kasutamisel arvestada läheduses paiknevate elamualadega ning vältida nende ülemäärast valgustamist. Valgustid tuleb suunata vaid valgustamist vajavale objektile ja vältida tuleb valguse hajumist.
7. Muinsuskaitseala või kinnismälestise kaitsevööndis arvestada kultuuriväärtusega leidude ja kultuurikihi ilmsiktuleku võimalusega nii mälestise kaitsevööndis kui ka väljaspool selle ala. Muinsuskaitseadusest tulenevalt (§ 31 lg 1, § 60) on leidja kohustatud tööd katkestama, jätma leiu leiukohta ning teatama sellest Muinsuskaitseametile. Kinnismälestise kaitsevööndis olemasoleva ehitise ehitustöödeks esitada enne töödega alustamist teatis, mille vorm on leitav Muinsuskaitseameti kodulehelt: <https://www.muinsuskaitseamet.ee/et/load>. Tööde luba võib taotleda mälestise või muinsuskaitsealal paikneva ehitise omanik või valdaja. Loataotlus tuleb esitada vastava maakonna nõunikule, kus mälestis asub. Võimalusel säilitada ehitustegevusel võimalikult suur osa pärandkultuuri objektidest. Kultuurimälestise puhul, mis jääb raudteemaale, tuleb võimalusel vältida kontaktvõrgu mastide paigaldamist samale alale ning kanda see projektile. Kultuurimälestiste, kus raudteemaale jäävad ainult nende kaitsevööndid, tuleb jälgida, et tööde käigus ei liigutaks raudteemaast välja. Kivikalme nr 11630, mis asub osaliselt raudteemaal, on märgitud kultuurimälestiste registris hävinuks. Sellegipoolest tuleks võimalusel vältida kivikalme alal kontaktvõrkude mastide paigaldamist või pinnasereljeefi muutmist. Selleks tuleb kivikalme piirid kanda ehitusprojektile.
8. Ehitustööde käigus tuleb jälgida, et ehitamise käigus ei kahjustataks teadmatuses vääriselupaikasad puid raiudes, pinnast kahjustades või surnud ning lamapuitu eemaldades. Vääriselupaikade piirid tuleb kanda ehitusprojektile, et vältida vääriselupaikade alal eelmainitud tegevusi ning ehitustegevust vääriselupaikade alal.
9. Veekaitsevööndis on keelatud puu- ja põõsarinde raie ilma Keskkonnaameti nõusolekuta vastavalt VeeS §-le 119 punktile 2. Tööde teostamisel ning ehitustööde järgselt tuleb tagada maaparandussüsteemide ja nende eesvoolude toimimine. Kontaktvõrgu mastid tuleb paigaldada rööbastee veekogu kallastest võimalikult kaugele, et vältida kaldajoone muutumist või erosiooni teket.
10. Karuputke puhul tuleb arvestada, et vältida tuleb karuputke kasvukohas leiduva pinnase laiiali- ning edasikandmist. Masinad ning tööriistad tuleb puhastada pärast karuputke kasvukohas töötamist mullast ja muust pinnasest. Soovitav oleks teha karuputke kasvukohas töid külmunud pinnasega, eelistatult lumekattega ajal.
11. Lindude ning nahkhiirte kontaktvõrgu liinidega kokkupõrke vältimiseks tuleb püsielupaigaga paralleelselt rajatav liin tähistada. Tuleks vältida ehitustegevust lindude häirimise suhtes kõige tundlikumal ajal (pesitsemise ja poegade kasvatamise periood), mis jääb vahemikku 21.02-31.07. Kaitsealuste taimede kasvukohtade hävimise vältimiseks on vajalik taimed enne ehitustööde algust märgistada ning kohtades, kus ehitustöid või masinatega liikumist vältida ei anna, ümberistutada. Ümberistutamine tuleb teostada koostöös Keskkonnaametiga. Võimalusel tuleb vältida kontaktvõrgu mastide paigaldamist

just kaitsealuste liikide kasvukohtadele. Tööde käigus tuleb veenduda, et kogemata ei juhtutaks raudteemaapiiridest välja ning ei kahjustataks püsielupaikade ja kaitsealuste liikide kasvukohtasid.

Piiriülest keskkonnamõju hindamist ei algatata, samuti ei liideta KMH menetlusi KeHJS mõistes.

Võttes aluseks KeHJS § 6 lõige 2 punkt 22 ja lõige 4, § 6¹, § 9 lõige 1, § 11 lõiked 2², 2³, 4 ja 8, Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhinnang, täpsustatud loetelu“ § 15 punkt 8 ja eelhinnangust tulenevad järeldused

otsustan:

jätta Lõuna-Eesti kontaktvõrkude ehitusloa menetluses keskkonnamõju hindamine algamata.